

REPUBLIKA SLOVENIJA
KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM
POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
ZA ODDAJO »V ŽARIŠČU« na TELEVIZIJI MARIBOR
(Ljubljana, 31. januar 2007)

NOVINARKA: Spoštovane gledalke, gledalci, cenjeni poslušalci lepo pozdravljeni. Naš današnji gost je predsednik vlade, gospod Janez Janša. Pozdravljeni gospod Janša.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Lep pozdrav. Dober večer.

NOVINARKA: Takole, bova začela s tem vašim »bobom«. »Nikoli ne bomo največji, nikoli ne bomo najmočnejši, lahko pa smo najboljši.« Slovenci moramo biti samozavestni. Ste nam hoteli to povedati? Samozavest pa izhaja iz...?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Samozavest izhaja iz znanja. Znani mislec Bacon je dejal suverenost človeka je v znanju. In dejansko, Slovenci kot narod ali pa Slovenija kot država nikoli ne bo največja ne v Evropi ne na svetu. To je dejstvo, s katerim se je treba sprijazniti in tega ne obžalovati. Lahko pa smo v marsičem najboljši kot skupnost, še posebej pa smo lahko najboljši in konkurenčni kot posamezniki. Vsak državljan Slovenije se lahko, če se potruzi, po znanju, po vrednotah, po dosežkih primerja z državljani drugih evropskih držav - zdaj sploh, ko tudi tekmujemo v istem ringu, pod enakimi pravili igre. Zavedati se tega je zelo pomembno. Ne vedeti tega, pomeni izpuščati neko priložnost in živeti v nekem umetnem ali pa virtualnem svetu, kjer se spopadaš z nerealnimi izzivi.

NOVINARKA: Vaš dolenski junak Peter Klepec je pravzaprav bil tudi takšen. Njegova moč je izhajala od drugod in Slovenci imamo sploh radi take junake?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To ne vem. Se je pa tudi pred kratkim - ko smo dosegli nov velik uspeh, izpolnili kriterije za vstop v evropsko monetarno unijo in prevzeli evro – pokazalo, da nekako sami pri sebi tega uspeha nismo priznali in se tudi nismo znali veseliti vse dokler nam tega niso povedali drugi. Šele potem, ko so prišli v Slovenijo evropski državniki in so dejali, da je Slovenija dobra in to utemeljili - in imeli so s čim to utemeljiti - potem se je veselje razlilo tudi med nami po Sloveniji. Prej pa je bilo veliko skepse. In tudi potem. Po nekaj dneh je seveda tudi ta skepsa nazaj prišla. To je po eni strani sicer dobro, da ne precenjuješ sebe, da ostajaš v nekih realnih okvirjih in da ne rečeš: »lahko bomo«, kot so dejali nekateri drugi narodi, s katerimi smo živeli skupaj v nekdanji skupni državi. Po drugi strani pa je seveda to, da se ne zavedamo svojih sposobnosti in da se ne znaš veseliti lastnih uspehov tudi ovira. Moraš vedeti kaj si sposoben, moraš stremeti k višjim ali pa večjim ciljem, moraš si postavljat ambiciozne naloge in to vodi k napredku. Brez tega lahko dosežeš neko povprečje, pa še to je več ali manj odvisno od drugih. Slovenci imamo zdaj dejansko - to je citat iz mojega govora na proslavi ob Dnevu slovenske državnosti, zato sem tudi govoril o tem – po, lahko bi rekli, mnogih desetletjih in stoletjih celo enkratno priložnost, ko je zunanje okolje relativno prijazno, ko nam ne grozi nevarnost praktično od nikoder. Prej smo bili vedno dejansko ali pa navidezno ogroženi. Velik del naše akumulacije je vedno šel za to, da smo se branili pred dejanskimi ali pa navideznimi sovražniki. Bili smo skupaj z različnimi večnacionalnimi državnimi tvorbami, kjer se nismo počutili doma ali pa povsem doma. In to

okolje je bilo vedno, tako nekako, vsaj mešano, če ne že pretežno neprijazno do nas. Zdaj se je to spremenilo. V zadnjih 15-ih letih je Slovenija ne samo postala gospodar na svoji zemlji, ampak je tudi dosegla vključitev v neko prijazno mednarodno okolje. Prvič v zgodovini odkar obstajamo kot narod se bo nekaj tuje akumulacije, nekaj sredstev od zunaj, prilivalo v Slovenijo. V letih 2007 - 2013 bo Slovenija dobila iz evropskega proračuna neto sredstva v višini nekaj milijard evrov. In to je enkratna priložnost. Ne samo, da ne bo treba več dajati kot smo morali včasih ali pa vračati velik del dolgov, ki so se najemali v času bivše Jugoslavije - velik del tega smo vrnili namreč v preteklih 15-ih letih, ne še vse - celo nekaj bomo dobili in to priložnost se da izkoristiti. Zaradi tega ni nobenega prostora za pesimizem, ki ga sejejo nekateri, ker, če kdaj, sedaj imamo priložnost.

NOVINARKA: Bova se še vrnila k Evropi, pa k evru, pa k vsemu temu kar ste zdajle omenili. Morda se pa sedaj vendarle pomudiva pri Mariboru, pri Štajerski. Gost televizije Maribor ste. Maribor je pred kratkim kandidiral za univerziado. Malo smo bili razočarani, ker je nismo dobili, malo pa tudi ne. Morda bo sedaj več priložnosti, ko bomo kandidirali za kulturno prestolnico Evrope. Vlada nas bo pri tem podpirala.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Najprej glede univerziade. Maribor je imel dobro kandidaturo za univerziado. Res pa je, da je bila tekma nekoliko neenakopravna, kajti na drugi strani je bila turška kandidatura.

NOVINARKA: Nepoštena?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Lahko bi tudi temu tako rekli. Skratka Turčija je sedaj v nekem posebnem položaju, ko se bori za članstvo v Evropski uniji in vsaka pozitivna formacija tam zelo veliko pomeni. V to vlagajo ogromno. To je država z 70 milijoni prebivalcev, z veliko gospodarsko rastjo, ki lahko koncentrira velika sredstva za takšne dogodke in to lahko nekako upraviči. Slovenija nikoli ne bi mogla upravičiti 15 ali 20 milijonov evrov nekih dotacij zato, da bi dobila to kandidaturo. Bi bil vložek prevelik glede na pričakovane efekte oziroma rezultate. Kar pa ne pomeni, da kandidatura ni bila dobra. Je bila dobra, tudi kampanja je bila dobro vodena. Po svojih močeh sem tudi sam pomagal. Te izkušnje je pač treba uporabiti za naslednjo kandidaturo in jaz mislim, da bo slej ko prej uspelo.

NOVINARKA: Bi navijali za Maribor v tej tekmi mest Ljubljane in Maribora? Govorim sedaj o kulturi, za kulturno prestolnico Evrope? Katero mesto bi po vaši presoji bilo tisto, ki naj dobilo to?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tisto, ki bo boljše, ker je to pač razpis, kjer so postavljeni kriteriji. Na koncu se bo točkovalo in čisto na koncu mislim, da je še glavna beseda s strani komisije, ki jo imenuje evropska institucija. Torej, odločali bodo objektivni kriteriji. Seveda želim Mariboru vse najboljše v tej fer in pošteni tekmi.

NOVINARKA: No, saj do takrat je še nekaj časa, ampak pripravljati se je treba začeti sedaj. Morda še nekaj besed o Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih, pravzaprav o projektu Oreh - gospodarskem središču v severo-vzhodnem delu Slovenije. O tem je bilo v zadnjem času kar nekaj povedanega. Tudi nekaj napisanega. Kot, da se zapleta pri dovolitvi - mislim pri lokacijskih dovoljenjih? Kakšna je zdaj situacija? Gre vse po načrtih?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zapleta se ne, je pa to zahteven postopek. Pri tej fazi gre za umeščanje projekta v prostor. Gre za izjemen projekt. Lokacija je tudi izjemna, praktično edinstvena v Sloveniji. Gre za križišče V. in X. evropskega koridorja, kjer bodo - deloma so že, deloma pa bodo, ko bomo modernizirali tudi železniške povezave - presečišča avtocestnega in železniškega omrežja kombiniranega z letališčem. S prostorom, ki je na voljo, da se tam postavi gospodarsko logistično središče, je možno dobiti učinkovit, dober, logističen in gospodarski servis ne samo za Maribor in za to ožjo okolico, ampak za ta del Srednje Evrope. Konkurenčne lokacije s takimi prednostmi daleč naokrog nekaj sto kilometrov ni. In to je pač potrebno izkoristiti. Če tega ne izkoristimo, je to samo neuporabljen potencial. To je bil glavni razlog, da je ta projekt prišel v nabor nacionalnih razvojnih projektov. Zdaj poteka prva faza, ki je običajno najbolj občutljiva -

to je umeščanje v prostor. Bila je izvedena že prva prostorska konferenca. Postopki potekajo. Bo pa seveda prej, preden bo celoten projekt zaživel, poteklo še kar nekaj časa. Ne bo pa treba toliko časa čakati na konkretne pozitivne rezultate, ki bodo pospeševali gospodarski razvoj v tej regiji, ker se bodo stvari dogajale stopenjsko. Že potem, ko bodo ti osnovni pogoji zagotovljeni, bo del dejavnosti zaživel in to se bo nadgrajevalo. Še posebej, ko bo - hkrati s tem, ko se bo lokacija umeščala v prostor in ko bodo te prve dejavnosti zaživele - bistveno izboljšán dostop tudi z modernizacijo železniških povezav, z dograditvijo avtocestnega križa, ureditvijo povezave Šentilj - mejni prehod Gruškovje na hrvaški meji.

NOVINARKA: Letališče?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Gre za posodobitev letališča, podaljšanje steze - vse, kar je potrebno. Tukaj bo možno bistveno hitreje projekt zaključiti zaradi novih možnosti, ki se ponujajo z zakonom o javno-zasebnem partnerstvu. Skratka, možno bo združiti tudi zasebna vlaganja. In tukaj je interes relativno velik. Ko bodo pa ti logistični pogoji izboljšáni - te stvari potekajo, ta vlaganja so že v teku - pa bo ta interes še sploh nedvomen.

NOVINARKA: Torej, je bilo nekaj nervoze tudi iz strani članov vaše stranke češ, da se aktivnosti prepočasi izpeljujejo, pravzaprav neutemeljeni?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V tej fazi gre za aktivnosti, ki se seveda ne vidijo. Potem, ko se nekaj gradi, ko se postavijo temelji in zasadi lopata, zidovi hitro zrastejo in se ta dejavnost običajno zelo hitro začne odvijati. Enake probleme imamo pri izgradnji avtocest, kjer tudi je velika nervoza od, recimo, podpisa pogodb ali pa od sprejetja nacionalnega programa v parlamentu pa do takrat, ko se zasadi prva lopata na gradbišču. Vendar pa tudi takrat poteka delo, ki pa se ne vidi. Besede, ki jih uporabljamo za opis tega dela so »umeščanje v prostor«. To je najbolj občutljiva faza, ker je treba pretehtati številne vplive, ker je treba uskladiti različne interese tudi lokalnih skupnosti, ljudi, ki tam živijo, zagotoviti nadomestna zemljišča, odkupe, in tako dalje. To je dolgotrajen postopek. Ko gre za roke, ki so administrativno določeni, skušajo te postopke maksimalno skrajšati. Spremenjena je že bila zakonodaja in se jo še spreminja, da bodo ti postopki bistveno krajši. Ne morejo pa biti skrajšani na škodo kvalitete. Se pravi, ne da se trase kar nekje potegniti in potem, ko je stvar zgrajena ugotoviti, da bi bilo bistveno boljše, če bi bila trasa tri kilometre stran. Tukaj, ko gre za to logistično-gospodarsko središče, pa je zadeva še sploh kompleksna, ker je treba upoštevati še vse prometnice in vpliv, ki ga bo takšna dejavnost imela na okolje.

NOVINARKA: Nekaj neučakanosti je tudi na področju šolstva v Mariboru. Pa tudi nekaj očitkov vladi. Dolgo časa je trajalo, da je pravzaprav vendarle sprejela sklepe v zvezi z Urbansko cesto, v zvezi z kompleksom, ki je bil vrnjen škofiji, potem pa so se seveda pojavili novi zapleti. Zdi se kot, da nekako ne bo pravočasne preselitve Kmetijske fakultete. Menda še niso narejeni prenosi lastništva iz države na Univerzo v Maribor. Od vsega tega pa je seveda odvisen ta krogotok, ki se bo sklenil. Tako na področju visokega šolstva, govorim o kmetijski šoli, kot na področju srednjega šolstva. To je krog, ki ga je treba povezati in ki je pripeljal tudi do teh znamenitih 8,1 milijarde evrov odškodnine. Morda to pokomentirate?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tu gre za dve stvari. To odškodnino je bilo treba izplačati ali pa bi bila iztožena - verjetno še v bistveno večji meri - tudi, če ni bi prišlo do tega dogovora. Ta dogovor pa rešuje probleme šolstva - večjega dela, večjih problemov šolstva v Mariboru. To, kar je bilo doseženo v tem dogovoru, bo seveda izpolnjeno. Postopki se včasih zapletejo. Včasih upravičeno, včasih neupravičeno, vendar pa strateško stvari potekajo in kakšnih bistvenih zamud tukaj ne bo. Kar se te odškodnine tiče - o tem se zelo veliko govori - je ne bi bilo, če bi se zakon spoštoval in če bi prejšnja vlada oziroma prejšnja oblast te postopke peljala tako, da ne bi bilo zamud. Ker pa se je zavlačevalo kljub temu, da se je vedelo, da bo stvari treba rešiti, so nastale tudi podlage za odškodnine, ki jih je treba izplačati. Zato tisti, ki je pač lastnik na podlagi zakona o denacionalizaciji, nekega premoženja ni mogel uporabljati. To ni edini tak primer. Imamo jih na različnih koncih Slovenije. Vsi so rezultat tega, da so prejšnje vlade, kljub sklepom ustavnega sodišča, te postopke peljale z figo v žepu. In teh odškodnin bo še nekaj, dokler ne bo prišlo do poravnave kot je prišlo v

tem primeru, kjer je oškodovana stran pristala na eno tretjino izplačila od tega, kar je zahtevala. Zahtevano je bilo skoraj 24 milijonov evrov, izplačanih pa osem. V kolikor ne bo prišlo do poravnave, bo lahko slovenski proračun ali pa Slovenski odškodninski sklad še kar nekaj stalo.

NOVINARKA: Privatizacija Nove kreditne banke Maribor. Vlada naj bi v letu 2007 pospešila te postopke. Kako se pravzaprav obnašati, saj vendarle so take banke - kot sta ti dve največji slovenski banki - v prostoru zelo pomembni, pomembna faktorja. Velikokrat so vas že to vprašali, pa vendarle še enkrat.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To je res. Res je tudi to, da smo zdaj stopili v leto, kjer bodo padale odločitve ali pa bo vsaj del teh postopkov izpeljanih. Mislim na privatizacijo bank, tudi Nove kreditne banke Maribor. Ministrstvo za finance je imenovalo komisijo, ki opravlja te postopke. Formula je znana. Tudi država želi tudi v skladu z evropskimi smernicami zapustiti bančno področje, vendar pa ohraniti strateški vpliv, kar pomeni 25% lastništva plus eno delnico. Tako bo tudi pri Kreditni banki Maribor. S tem bo dana 100% garancija, da bo banka služila tudi lokalnemu okolju, da ne bo to nekdo kupil, ki lahko to prenese ali pa naredi iz tega specializirano finančno institucijo, ki ni v interesu lokalnega gospodarstva in prebivalcev, ampak v interesu neke širše bančne skupine, ki ne gleda toliko na lokalno okolje. V našem interesu je in jaz bi bil zelo vesel, da bi ostali del deležev v banki kupili domači lastniki - seveda, pod konkurenčnimi pogoji. Interes za to obstaja. Tako, da jaz mislim, da se bodo stvari odvile tako, da bo država še vedno imela preko četrtinskega lastništva vpliv na strateške odločitve, da bo banka imela tudi kredibilnega strateškega tujega partnerja, da pa bo seštevek državnega in privatnega lastništva, ki pa bo v slovenskih rokah večinski.

NOVINARKA: Za Novo kreditno banko smo bili vselej prepričani, da v Mariboru ne bi bilo Lenta - in najbrž ga res ne bi bilo - pa še Borštnikovega srečanja pa še česa takega, če pravzaprav te banke ne bi bilo. Ali bo ta strateški vpliv, ki mu vi pravite, privatnemu kapitalu v banki vendarle še zagotavljal izpolnjevanje teh interesov. Ne samo tega, kar sem zdaj omenila tudi marsičesa drugega?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tukaj ne gre toliko za razliko med privatnim in državnim kapitalom. Končno, lastnik mora gledat na to, da institucija, še posebej banka, dobro poslujejo. Gre pa za razliko med lastniki in upravniki banke, ki je vpeta v domače okolje in med nekom, ki pride iz neke povsem tretje države, ki nima vezi tukaj, ki niti ne ve kaj je to recimo Lenta in ki gleda zgolj kratkoročno, na kratkoročni finančni donos. S tega vidika je moja želja takšna, kot sem jo prej povedal, kar se tiče dolgoročnega ali pa srednjeročnega lastništva. Vendar pa je pri tem treba upoštevati, da je temeljni namen vsake banke, da posluje uspešno in da tudi, ko gre za pomoč lokalnemu okolju, za sponzoriranje kulturnih, športnih in ostalih prireditev, mora biti na nek način povezano s promocijskimi nameni banke. To se vse lahko lepo pokriva v namenih in ciljih - v kolikor gre za to, da je banka pač del tega lokalnega okolja, od katerega ima tudi koristi. Ker komitenti prihajajo iz tega okolja, gospodarstvo čuti podporo takšne institucije in to seveda tudi vpliva na gospodarske rezultate. Ne sme se pretiravati pri tem. Ne govorim, da se je včasih, ampak treba je vedeti kaj je primarni in kaj sekundarni namen določenih institucij.

NOVINARKA: Greva še malo k tem splošnim temam. Tako, malo več kot polovica mandata je za vami in v tem času se je zdaj že marsikaj zgodilo, marsikaj se napoveduje. Lahko zdaj poveste kakšno ime malo bolj zagotovo? Recimo namesto ministrice Lukačičeve, ki je ni več. Zdaj je odšel tudi vodja službe za razvoj gospod Horvat in zdaj bo verjetno treba nekaj napraviti. Bomo dobili še enega ministra?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, zagotovo nobeno ministrstvo ne bo prazno. Za vse so rešitve že pripravljene, vendar so postopki v Sloveniji relativno dolgi. Zato, da jaz kot predsednik vlade dobim zamenjavo za ministra, ki je odstopil ali je na kakšen drug način razrešen, moram iti čez celotno proceduro, čez kakršno gre tudi vlada ob imenovanju. Se pravi jaz moram predlagati, uskladiti v koaliciji, minister se mora predstaviti matičnemu delovnemu telesu, določeni so minimalni in maksimalni roki koliko časa lahko preteče in na koncu državni zbor glasuje o vsaki takšni zamenjavi. Tako, da bomo novega kmetijskega ministra dobili na naslednji seji državnega zbora, ki bo šele v začetku marca, ker se februarska seja začne šele v začetku marca. Moj predlog bo gospod Iztok Jarc. To ime ni neznano, saj se govori že dolgo časa.

NOVINARKA: Menda ga še niste sedaj potrdili?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Nisem ga formalno predlagal ravno zaradi teh rokov, ker je treba pač gledat celotno proceduro in poslovnik. Tudi na mesto vodje službe za razvoj - recimo temu razvojno ministrstvo brez listnice - bom predlagal ministra o katerem bo državni zbor odločal na naslednji seji.

NOVINARKA: Je že kako ime?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Obstaja ime, vendar pa dokler zadeve niso formalne ne bi govoril o konkretnem imenu. Do imenovanja pa bo to službo vodila državna sekretarka gospa Katja Lautar, ki bo imenovana že na naslednji seji vlade.

NOVINARKA: Predsedovanje Evropski uniji. Ta konvoj me malo zanima - Nemčija, Portugalska, Slovenija. Po eni strani je dobro, po drugi strani pa se človeku zazdi, da so dali najmanjšo članico, pa najnovejšo. takole na konec. Torej, da ji bomo malo natrasirali pot, da ve kako mora hoditi. Mogoče sem zdaj malo pretiravala, ampak vendar?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz nimam nič proti, če bi to dejansko v praksi tako delovalo. Žal ne. Ta program za trojček - oziroma 18-mesečni program predsedovanja - je neka, recimo temu dobrodošla olajšava z vidika zmožnosti boljših, dolgoročnejših priprav. Dejansko pa ne odvzema nobeni članici tega trojčka nobenega resnega bremena predsedovanja. Bilo bi drugače, če bi bila že sprejeta nova evropska ustavna pogodba. V tem primeru bi se dala določena bremena porazdelit tudi na druge iz trojčka. V tem primeru gre pa samo za skupno načrtovanje. Pol leta predsedovanja pa bo morala Slovenija opraviti sama in v celoti.

NOVINARKA: Morda bo po svoje še težje zaključiti kakšen projekt, ki bo začel v tem 18-mesečnem obdobju?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Pred dnevi v Strasbourgu, ko smo - skupaj z nemško kanclerko in predsednikom vlade Portugalske - predstavljali ta program pred kakšnimi 300 evropskimi novinarji sem jaz dejal, da pričakujem, da bosta Nemčija in Portugalska večino tega itak izpolnila v prvih dveh tretjinah in da za nas ne bo nič resnega ostalo, so se vsi zasmelaj vedoč, da temu ne bo tako. Tukaj so tudi nekateri izzivi, s katerimi se bomo ukvarjali prav vsi, tudi Slovenija. Lahko, da bodo najtežji koraki padli ravno v času našega predsedovanja. Zelo verjetno pa bodo te izzive nadaljevali tudi drugi, recimo Francija, ki predseduje za nami. Eden od takšnih izzivov je zelo verjetno ravno doseganje kompromisa v zvezi z besedilom ali pa dogovorom, ki naj bi nadomestil ratificirano evropsko ustavno pogodbo.

NOVINARKA: Glede širitve vi pravite vedno, da so vrata odprta. Vendarle me malo zanima vas je kaj strah te destabilizacije Jugovzhodne Evrope? Ne zaradi nas - gospod Mesić zadnje čase govori, da smo mi destabilizatorji Jugovzhodne Evrope - ampak bolj zaradi razmerja Srbija-Kosovo? Se mi zdi, da se tam da kaj zaplesti ali mislite, da bo šlo gladko?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, gladko ne bo prav zato, ker ne obstaja rešitev, s katero bi bila zadovoljna tako Beograd kot Priština. Takšne rešitve ni. Zelo verjetno bo gospod Ahtisaari predlagal Varnostnemu svetu Združenih narodov rešitev, s katero ne bo zadovoljna nobena stran in bodo oboji imeli pripombe nanjo. To bo neka omejena suverenost Kosova. Kakšna bo praktična modaliteta tega v tem trenutku še ni znano. Verjetno se bo nekaj časa še čakalo, da Srbija dobi delujočo vlado. Volitve so se tam iztekale relativno dobro, tako da bo zagotovo v letošnjem letu prišlo do koraka naprej. Nekaj časa bo to morda ustvarilo določene napetosti, vendar pa dolgoročno stvari tukaj, po mojem mnenju, ne bodo šle preko nekih sprejemljivih meja tveganja. Enostavno zato, ker se v praksi ne bo bistveno nič spremenilo. Meja med Srbijo in Kosovom je postavljena, nikjer drugje ne bo. Beograd že zdaj nima nobene oblasti na Kosovu. Kvečjemu bo ta nova rešitev dala Srbiji večje možnosti, ko bo šlo za sodelovanje med srbsko manjšino na Kosovu in

matično državo. Tukaj se stvari znajo prej izboljšati kot poslabšati. Tisto, kar bo ostalo na Balkanu kot nerešeno ali kot problem, s katerim se bomo vsi še nekaj čas ukvarjali, ne bo Kosovo ali Srbija ali Črna gora. Tukaj so stvari več ali manj deloma dorečene, deloma pač pripeljane v situacijo, ko se približno ve kaj bo. Problem, ki bo ostal za dokončno rešitev bo Bosna in Hercegovina, kjer so se Daytonski sporazumi izčrpali. To, kar imamo zdaj tam, je država, ki samostojno ne deluje, kjer je potrebna pomoč mednarodne skupnosti, kamor prihaja tudi kar veliko finančne pomoči in kjer bo preden bo prišlo do nekih rešitev, ki bi obveljale, ki bi jih ljudje sprejeli, potrebno sprejeti še kar resne kompromise. Še prej pa bo potrebno dokončno razčistiti med težnjami po odcepitvi od Bosne in Hercegovine in pripojitvi k Srbiji, ki se pojavljajo v Republiki Srbski.

NOVINARKA: Smo Slovenci še vedno dragoceni svetovalci vsem ostalim ali se sedaj že počutijo drugače? Pravzaprav smo vedno bili nekdo, ki je nekako bolj poznal to območje?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Čudno bi bilo, če tega ne bi poznali glede na to, da smo živeli s temi narodi v skupni državi. Tudi zdaj imamo močne gospodarske vezi, pa tudi močne interese, da smo tudi zaradi vseh ostalih razlogov zainteresirani, da se to področje stabilizira. Tukaj prevzemamo velik del odgovornosti. Slovenija bo imela v kratkem na Kosovu praktično popoln bataljon slovenske vojske v mirovni silah. Tudi v Bosni in Hercegovini smo znatno prisotni glede na število prebivalcev, ki jih imamo in ekonomsko moč. Smo med bolj obremenjenimi v Evropi in NATO. In pa deloma - ali pa v veliki meri - je to ravno zaradi razloga, ki ste ga navedli. Ljudje, ki iz Slovenije prihajajo tja so bistveno bolj uporabni, ker poznajo jezik, poznajo razmere, poznajo kulturo, poznajo zgodovino vedo zakaj se je kaj zgodilo in kaj se je zgodilo, kot pa ljudje, ki pridejo iz drugih celin.

NOVINARKA: Premakniva se nazaj v Slovenijo. Za guvernerja Banke Slovenije Mitjo Gasparija se je zdelo jasno, da bo dobil še en mandat. Zdaj je stvar nekoliko vprašljiva. Potem, ko sta se vidva sestala smo prav tako pričakovali, da bomo pravzaprav več izvedeli. Pa nismo izvedeli prav veliko. Kaj sta se v resnici pogovarjala?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, v sporočilu za javnost smo povedal bistvo. Bistvo tega pogovora se je nanašalo na obtožbo, ki je bila izrečena v parlamentu češ, da je Banka Slovenije v evropske institucije, še posebej v Evropsko centralno banko, pošiljala katastrofične scenarije, ki jih vsebuje nek tajni dokument, ki je v Banki Slovenije dejansko nastal. Na tem pogovoru je bilo razčiščeno. Jaz tukaj gospodu Gaspariju verjamem, da tistih katastrofičnih scenarijev v Evropsko centralno banko niso pošiljali. Predvsem temu verjamem zaradi tega, ker so stvari pač takšne, da če bi jih poslali v Evropsko centralno banko, bi to Banko Slovenije popolnoma diskreditiralo, ker temu nihče ne bi verjel, ker tudi ni podkrepljeno s podatki. Noben normalen v Evropi ne verjame, da bi Slovenija iz jasnega neba doživela nevihto in povečala proračunski primanjkljaj na tri, štiri ali pet odstotkov v naslednjih letih, kajti ničesar takšnega ni ne načrtovanega, za nič od takšnega ne obstaja realna podlaga.

NOVINARKA: Zakaj pa je bil potem takem potreben tako črn scenarij, tako temen?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To pa je vprašanje, ki je vneslo dilemo v bistvu že doseženo soglasje o podpori ponovnemu mandatu gospoda Gasparija. Meni, odkrito povedano, še danes ni jasno zakaj je takšen dokument nastal in če je že nastal zakaj je bil strogo zaupen in zaradi tega omogočal različne manipulacije. Kajti te ocene, ki so popolnoma nerealne, so se potem pojavljale v nastopih nekaterih opozicijskih poslancev, recimo gospoda Cvikla, ki je pred leti vodil ravno ta analitični center Banke Slovenije, ki je izdelal takšen neverjeten dokument. To se je pojavilo v nekaterih novinarskih zapisih. Nikoli se ni dalo s tem resno soočit, ker ni bilo znano kdo je vir. Jaz nimam popolnoma nič proti temu, da nekdo, ki misli, da so projekcije drugačne kot pa jih pač institucije kot so statistični urad, urad za makroekonomske analize in razvoj in druga analitika pripravlja, da pove ter da se strokovnjaki med sabo potem soočijo in dokažejo z argumenti kdo ima bolj prav. Težko pa se je soočit z nekim fantomom, ki obstaja nekje kot strogo zaupno poročilo, ki ga nima ne vlada ne institucije. Razpolagajo pa z deli teh projekcij nekateri posamezniki, ki to potem nevede ali pa namerno zlorabljajo in to ustvarja neko vzdušje, ki pač ni dobro. Hvala bogu, da je zdaj to ven prišlo, da se strokovnjaki lahko s tem ukvarjajo. A se je to že izkazalo, da to nima nobene realne osnove. Nasprotno,

Slovenija bo že - sedaj to kažejo izračuni že za lansko leto - bistveno bolj znižala proračunski primanjkljaj kot je bilo načrtovano v proračunu. Se pravi, dosegli smo večjo rast kot smo pričakovali in javna poraba je bila manjša kot se je načrtovalo kljub temu, da nismo ukinjali ali pa krčili nobenih pravic. To pa zaradi tega, ker so prvi reformni ukrepi dali rezultate in se hitreje razvijamo.

NOVINARKA: Gospod Cvikl, ki ste ga omenili - da se lotiva še malo na drugačen način kakšne teme - je ob izstopu iz LDS rekel, da bi zdaj rad deloval v smeri preprečevanja, da bi na volitvah leta 2008 zmagal Janez Janša. Zdi se mi včasih kot da ste še vedno tisti nekdo, ki je pravzaprav črn in proti kateremu se je treba boriti samo, da ni Janša. Vsaj pri delu opozicije še vedno tako deluje.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz sem temu konkretnemu poslancu hvaležen, ker pove tisto kar misli. Nekateri drugi tudi tako mislijo pa to zavijejo v kakšne druge besede. Mislim, da je ravno ta miselnost, ki jo izraža ta trditev, osnovni vzrok za krizo, v kateri se znašla dvanast let vladajoča stranka v Sloveniji - zaenkrat še vedno največja opozicijska stranka - ker ni sposobna izdelat nekega pozitivnega, alternativnega programa. Ukvarja se samo s kritiko, ki je seveda potrebna. Ko si v opoziciji je to ena od tvojih nalog. Vendar pa samo z negacijo, samo s prikazovanjem nekih negativnih scenarijev - še posebej, če nimajo nobene realne osnove v dejanskih trendih ali podatkih - ne moreš sebe postaviti kot alternativo. Slej ko prej se skregaš z vsemi. To se je zgodilo znotraj te stranke. Dokler oni med sabo niso sposobni razčistiti niti kaj so, kakšne vrednote imajo, in je njihov edini program boj za oblast - preprečiti, da bi ta koalicija še enkrat ponovila uspeh, ki ga je doživela na zadnjih volitvah - potem jaz ne vem, če bodo koga prepričali. Ampak, to je pač njihova skrb. Naš problem, mislim na problem države, je v tem, da na tistih točkah, kjer gre za državotvorne projekte, kjer gre za recimo znane politične cilje, za stvari, ki so v skupnem interesu, kjer ni delitve na opozicijo in ne-opozicijo, velikokrat ravno s to stranko ni možno doseči nekega sodelovanja v dogovoru - za razliko od drugih opozicijskih strank. Partnerstvo za razvoj, ki kar dobro deluje, je na žalost brez največje opozicijske stranke, ker se enostavno niti med sabo niso uspeli dogovoriti ali se sodeluje ali se ne sodeluje.

NOVINARKA: Borut Pahor recimo velikokrat poudari, da ne bi želel dobiti volitev, če bi potem moral izpolnjevati pravzaprav tisto, kar bi bilo zelo težko izpolnjevati - če bi izhajal samo iz kritike.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Njegov pristop je drugačen in zaradi tega je to sodelovanje znotraj Partnerstva za razvoj konstruktivno. Jaz mislim, da tudi javnost tak pristop nagraduje. Vsaj ankete tako kažejo. Problem je velikokrat v tem, da gospod Pahor nastopa v tej smeri, medtem ko njegova poslanska skupina Socialnih demokratov v parlamentu nadaljuje kulturni boj iz prejšnjega stoletja.

NOVINARKA: Leva Krefta sem hotela omeniti, tudi ideologa stranke - vsaj nekaj časa je bil zelo tesno povezan z njo. V zadnji prilogi Večera je pisal o vas. Zanimivo, da vam je kar nekaj komplimentov: »uspešen je, kaže umirjenost, od njega se pričakujejo relativno pametne in spodobne poteze«. Se pravi, da vam je pravzaprav ta del opozicije pripravljen priznati neke uspehe tudi?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Daleč od tega, da bi bili vsi v opoziciji v okviru te paradigme, ki jo izraža stavek gospoda Cvikla, ki ste ga prej citirali. Se pravi edini program je: preprečiti, da bi ta vlada tudi, če je uspešna, ponovila mandat. Mnogi so povsem razumni. Zato se da tudi normalno sodelovati. In jaz upam, da se bo s tem preurejanjem strankarskega prostora na tako imenovani levici v prihodnjih mesecih vzpostavila neka organizacijska struktura, ki bo omogočila resno tekmovanje programov in volivcem realno izbiro, da ne bo šlo samo za negativizem, negacijo in risanje katastrofičnih scenarijev.

NOVINARKA: Dejansko demokratični deficit se pokaže ne samo pri vladajoči koaliciji, ampak seveda tudi v opoziciji. Ena in druga sta zadolženi za to, da pravzaprav demokracija deluje - če gre za uravnoteženost plusa in minusa.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zagotovo. Ni parlamentarne demokracije brez delujoče opozicije. Volivci morajo imeti na voljo pozitivne izbire, ne samo vlado - ki je pač večina, ki sprejema odločitve - in

opozicijo, ki nasprotuje vsakemu koraku ne glede na to ali je dober ali je slab. Opozicija mora prestopiti neko mejo - mi smo šli čez to šolo, zato seveda govorim iz lastnih izkušenj - treznosti in konstruktivnosti v pozitivno smer takrat, ko je sposobna ločit dobre od slabih predlogov ali pa rešitev, ki jih predlaga ali pa sprejema vlada.

NOVINARKA: Zdajle čisto na kratko še, ker se nama čas izteka. Takole, že opozicija torej opaža, da ste nekoliko drugačni. Tudi tako znane osebnosti govorijo o tem, da ste nekoliko drugačni. Se tudi sami drugače počutite? Ste srečni gospod predsednik? Tako žensko vprašanje je to.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, srečen sem takrat, ko vidim, da naperi, ki jih vlagamo ali pa naperi, ki jih vlagam, obrodijo sadove. In v zadnjih dveh letih je bilo veliko takšnih trenutkov. Končno tudi številke kažejo, da je Slovenija v tem času nekaj dosegla. Pohvale, ki smo jih 15. januarja doživeli na domačem parketu s strani tujih državljanov so to dodatno potrdile, tako da s tega vidika mi pač ni žal, da sem sprejel ta izziv.

NOVINARKA: Jaz imam v žepu še en kovanec. To sem želela vas za konec vprašati. To je ta za 10 centov, Plečnikov parlament je na teh 10 centih?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Načrt za parlament?

NOVINARKA: Načrt, ja. Ampak gospod predsednik, jaz si ne znam predstavljati, da pravzaprav ta stavba ne bi stala. Jaz ne bom sedaj vprašala ali bo stala, kdaj bo stala. Ali ne bi bilo pošteno, da bi stala, če jo že imamo na kovancu?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Del te stavbe stoji, kajti slovenski parlament je bil deloma, ta spodnji del, narejen po Plečnikovem načrtu. Res pa je, da so bile predvidene lokacije drugje. Ljubljanski grad oziroma konec sprehajališča v Tivoliju. Jaz sem prepričan, da bo nekoč slovenski parlament takšen kot ga je narisal Plečnik.

NOVINARKA: Čim prej, tako da ne bodo hodili naši gostje po gostilnah in se spraševali kje ta stavba vendarle stoji.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, ni to edina stvar, ki je narisana na evropskih kovancih in je še v sanjah.

NOVINARKA: Naj se te sanje uresničijo. Hvala lepa vam za obisk v studiu.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vabilo.